

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МАТЕРІАЛИ
XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**«ПРАВОВА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»,**

ПРИСВЯЧЕНОЇ ДНЮ ПРИЙНЯТТЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

07 грудня 2023 року

Одеса
ОДУВС
2023

2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text (дата звернення: 28.11.2023).

3. Гумега О. Досвід Європейських країн у процесі вдосконалення цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № 6. С. 87-95.

Проблемні питання запровадження евтаназії в Україні

Шевчук В.В.,

*ст. викладачка кафедри
теорії та історії держави і права ОДУВС*

Огородник А.О.,

курсантка 2-го курсу ФПФODP ОДУВС

В сучасному світі нормативного оформлення набуло безліч особистих прав людини, проте головним і фундаментальним серед них є право на життя.

Право на життя знайшло своє закріплення як на міжнародному рівні (ст. 3 Загальної декларації прав людини, ст. 6 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, ст. 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод), так і на національному (в конституціях країн).

Особливістю права на життя є логічно витікаюче з нього право на смерть, оскільки без урахування останнього право на життя перетворюється на обов'язок. На цьому тлі особливо актуальною постає проблема узаконення «права на смерть», так звану евтаназію.

Розглядаючи зарубіжний досвід регулювання права людини на смерть з'ясувалося, що кожна країна обирає власну модель надання цього права, враховуючи національні особливості, суспільну думку, рівень науково-технічного прогресу та розвиток медицини в країні.

На цей час у ряді країн узаконено застосування евтаназії, а саме у Нідерландах, Бельгії, Ізраїлі, Канаді, Люксембурзі, Колумбії, Швейцарії, деяких штатах США. Так, з одного боку, вони порушили етико-моральні стандарти людства, а з іншого боку, полегшили страждання осіб, які помирають в муках від невиліковних хвороб.

Опрацювавши статистичну інформацію можна стверджувати, що найчастіше випадки евтаназії трапляються в Канаді – 10,064 випадки щорічно, у Нідерландах – 7,666, а в Бельгії – 2,999. Досліджуючи окремі питання евтаназії, необхідно проаналізувати також статистику самогубств у світі та в Україні. Приблизно 800 тисяч осіб щорічно покінчують життя самогубством згідно з офіційними даними Всесвітньої організації охорони здоров'я. До групи ризику належать випадки, коли втрачається можливість подолати стресові ситуації в житті, такі як фінансові проблеми, розірвання стосунків або важка

хвороба [1, с. 66]. Отже, однією з причин самогубства є важка хвороба, що змушує людей через нестерпний біль і страждання позбавляти себе життя.

Сформульовано такі основні ознаки евтаназії:

- 1) наявність невиліковної хвороби та нестерпних страждань хворого;
- 2) суб'єктом є виключно лікар;
- 3) виявлення пацієнтом (або, у випадку неможливості волевиявлення пацієнта, його родичами) наполегливого бажання здійснити евтаназію;
- 4) здійснення у формі дії або бездіяльності з повним усвідомленням пацієнтом (або його родичами) наслідків дій лікаря;
- 5) метою є припинення страждань хворого, наслідком – швидка безболісна смерть [2, с. 6-7].

У науковій літературі можна знайти різноманітні види класифікації евтаназії.

Найпоширенішим критерієм класифікації евтаназії є дії медичних працівників. Під активною евтаназією (метод «наповненого шприца») мається на увазі здійснення лікарем дій, свідомо і безпосередньо спрямованих на спричинення смерті пацієнта. Деякі автори говорять про те, що активною евтаназія є тоді, коли пацієнт потребує застосування спеціальних засобів для прискорення смерті. Пасивна евтаназія (метод «відкладеного шприца») передбачає бездіяльність оточуючих, відмову від підтримуючого життя лікування, коли воно або припиняється, або взагалі не назначається, за виключенням того, що зменшує біль.

За наміром волі виділяють: добровільну, недобровільну і примусову евтаназії:

- а) добровільна евтаназія здійснюється людині при свідомості на її прохання;
- б) недобровільна евтаназія, можлива коли хворий через свій важкий стан не може висловити прохання про евтаназію, тому таке прохання висловлюється законним представником хворого, або збігається з думкою медицини (підґрунтям цього прохання є нібито вищі інтереси хворого);
- в) примусова евтаназія – умертвіння наперекір волі хворого, всупереч його бажанню.

Також виділяють пряму і непряму евтаназію:

- а) пряма (про таку евтаназію йдеться тільки тоді, коли в діяльності будь-якої особи є намір закінчити життя певної людини або пришвидшити її смерть);
- б) непряма (тут йдеться про евтаназію, як про намагання полегшити страждання будь-якої особи, що перебуває на останній стадії важкої хвороби, призначаючи їй ліки, які непрямым чином можуть пришвидшити фізіологічний процес вмирання) [3, с. 28].

В українському суспільстві в цілому, та серед юристів і медиків, зокрема, триває дискусія, щодо легалізації евтаназії.

Прихильники впровадження еутаназії в Україні називають такі аргументи:

1. Дотримання принципу гуманізму, адже легалізована еутаназія є засобом позбавлення людини від фізичних та душевних страждань.
2. Зменшення випадків суїциду серед громадян.
3. Зменшення матеріальних витрат з боку держави для забезпечення підтримки життя важкохворих осіб.
4. Позбавляє членів сім'ї невиліковно-хворої людини від докорів сумління, пов'язаних з неможливістю полегшити страждання близькій людині, та фінансових витрат.

З іншого боку надання еутаназії правомірного, легального характеру призведе до виникнення цілої низки негативних наслідків:

1. Порушення морально-етичних та релігійних устоїв, що сформувалися в нашому суспільстві.
2. Можливе сповільнення процесу розвитку медицини.
3. Виникнення суперечностей у законодавстві, необхідності внесення змін до Конституції України, Кримінального кодексу України, медичного законодавства, необхідності приведення нормативно-правових актів до узгодженості.
4. Зловживання лікарями своїми обов'язками та функціональними можливостями.
5. Недбайливі родичі осіб, які знаходяться в тяжкому стані, можуть зловживати своїми правами з корисливих мотивів.

Отже, питання легалізації еутаназії в Україні є неоднозначним і не має достатнього підґрунтя для легалізації в сьогоденних реаліях України. Зі стабілізацією ситуації в державі, демократизацією суспільства та удосконаленням законодавства можливо, законодавець закріпить поряд з правом на життя і право на «штучну» смерть. Для легалізації еутаназії потрібно буде визначитися з керівними принципами застосування еутаназії, встановити чимало критеріїв для можливості її застосування, розкрити всі етапи здійснення еутаназії, включаючи деталізацію самої її процедури, та закріпити механізм контролю на всіх етапах.

Література

1. Дзюбенко О.Л. Актуальні аспекти легалізації еутаназії в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 1. С. 64-67. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2019/17.pdf
2. Трушкіна А.Д. Право на еутаназію: конституційно-правовий аспект. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15034/%D0%A2%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B0%20%D0%90.%20%D0%94.%20%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%20%D>

0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%B7%D1%96%D1%8E....pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Анікіна Г.В. Перспективи легалізації евтаназії в Україні. *Форум права*. 2009. № 3. С. 25-34. URL: file:///C:/Users/qwer/Downloads/FP_index.htm_2009_3_6.pdf

Проблеми захисту прав дитини під час воєнних дій

Щербак І.Д.,

здобувач вищої освіти 1-го курсу ФПФОДР

Одеський державний університет внутрішніх справ

Науковий керівник: Тарасенко Л.Б.,

професор кафедри теорії та історії

держави і права ОДУВС,

кандидат історичних наук, доцент

Захист прав дитини у воєнний час є надзвичайно важливим, оскільки діти – це найбільш беззахисна верства населення під час збройних конфліктів. Знати і розуміти всі аспекти цієї проблеми є актуальним у сучасному світі через збільшення кількості та жорстокості війн.

Прикладами може бути збройна агресія Росії проти нашої держави, воєнні конфлікти у Сирії, Ємені, Судані, Афганістані, Палестині, Ізраїлі тощо. То ж украй необхідним є визначити, як надавати допомогу та захищати дітей в умовах надзвичайних обставин, розробити стратегії для запобігання цим явищам. Діти повинні бути в центрі уваги в усіх заходах, спрямованих на їх захист та добробут під час воєнних конфліктів.

Особисто ми кожного дня на протязі майже двох років війни стикаємося з певними проблемами і викликами у сфері захисту прав дитини у воєнний час. Основними з них є:

Фізичні та психологічні травми: діти стають жертвами фізичних поранень, отримують тяжкі психологічні травми внаслідок насильства, обстрілів. За даними дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ з початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну до середини серпня 2023 року загинули 545 дітей і ще 1156 дітей дістали поранення [1]. Це лише підтверджена ООН кількість. Справжня цифра, ймовірно, набагато вища, а втрати для постраждалих сімей неймовірні» — повідомляє виконавча директорка фонду Кетрін Рассел.

Втрата батьків і розрив сімейних зв'язків: багато дітей втрачають усіх родичів під час конфлікту, що призводить до дитячої безпритульності. За даними Національної соціальної сервісної служби України у період з 24 лютого 2022 року по 1 квітня 2023 року регіональні служби у справах дітей виявили 8512 дітей, які з тих чи інших причин залишилися без батьківського піклування в умовах воєнного часу. З них 1476 дітей стали сиротами у зв'язку з обставинами військової агресії РФ проти України. До того ж, є статистика щодо

ЗМІСТ

Белік І.В.

Право людини на звернення в Україні: особливості забезпечення.....4

Берендєєва А.І.

Забезпечення права особи на відвідування програми для кривдників за власною ініціативою на добровільній основі.....8

Богданова М.В.

Реформування сфери інтелектуальної власності в умовах інтеграції України до ЄС.....12

Брошков І.А.

Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав людини в умовах воєнного стану.....15

Ваніна Ю.

Етичний кодекс психолога.....19

Горбаньов І.М., Дмитрієнко Д.С.

Медіація як альтернативний спосіб урегулювання трудових спорів.....21

Домантович Я.

Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє.....25

Домникова В.О.

Щодо порядку стягнення аліментів в умовах воєнного стану.....28

Донкогло А.С.

Права людини в умовах воєнного стану.....30

Дружкова І.С.

Гармонізація авторського права в російській імперії кінця XIX – початку XX ст.33

Земцев Д.Л.

Забезпечення прав і свобод людини як ключова складова правоохоронної системи України.....36

Іванов В.В.

Місця компактного проживання як реалізація права на житло внутрішньо переміщених осіб.....38

<i>Корженко О.М.</i>	
Європейські стандарти професійної діяльності поліцейських.....	42
<i>Кравчук М.А.</i>	
Право особи на працю та відпочинок, як гарантія демократичної держави	45
<i>Кузніченко О.В., Войцеховська О.П.</i>	
Прецеденти Європейського Суду щодо захисту соціальних прав громадян	48
<i>Кулешов А.С.</i>	
Конституція як обов'язковий елемент українського державотворення...	51
<i>Магновський І.Й.</i>	
Дотримання та утвердження міжнародних стандартів прав людини у правоохоронній діяльності Національної поліції України.....	55
<i>Мирошниченко М.О.</i>	
Окремі напрямки підвищення ефективності функціонування органів правопорядку як невід'ємної складової сектору безпеки і оборони.....	59
<i>Панова А.</i>	
Четверте покоління прав людини на тлі сучасних викликів.....	63
<i>Побиванець С.О.</i>	
Процесуальні особливості визнання особи обмежено дієздатною як гарантія захисту її майнових прав.....	66
<i>Подкупко Т.Л.</i>	
Реалізація прав української жінки в умовах війн кінця XVII - початку XVIII століття на прикладі Анастасії Скоропадської (Маркович)... ..	69
<i>Рєпіна Ю.С.</i>	
Щодо нормативно-правового наближення між Україною та ЄС у секторі телекомунікаційних послуг.....	71
<i>Риженко І.М., Ільченко М.А.</i>	
Транскордонне банкрутство в Україні.....	75
<i>Середницька І.А., Церковна О.В.</i>	
Деякі особливості спадкування в умовах воєнного стану.....	78
<i>Сіваченко Д.В.</i>	
Деякі аспекти питання права та моралі.....	80
<i>Суліма К.В.</i>	
Гарантії захисту прав людини та громадянина в умовах воєнного стану	83

<i>Тарасенко Л.Б.</i>	
Ратифікація Римського статуту Україною: актуальність та наслідки.....	86
<i>Телелим І.В.</i>	
Інноваційні стратегії євроінтеграції для зміцнення принципів демократії, соціальної справедливості та правової держави.....	91
<i>Терещенко М.Р.</i>	
Зміст моральної шкоди у контексті українського і німецького цивільного законодавства.....	95
<i>Трищенко Д.В.</i>	
Забезпечення законності і дисципліни в публічному адмініструванні.....	99
<i>Трошев А.Д.</i>	
Гарантування прав людини під час введення воєнного стану.....	101
<i>Хілобок Д.Р.</i>	
Торгівля дітьми в сучасному світі як одна з загроз безпеці людства.....	105
<i>Хомовська А.Л.</i>	
Захист прав інтелектуальної власності в контексті європейської інтеграції.....	109
<i>Шафоростов Я.О.</i>	
Захист авторських та суміжних прав від піратства за законодавством України та законодавством країн ЄС.....	112
<i>Шевчук В.В., Огородник А.О.</i>	
Проблемні питання запровадження евтаназії в Україні.....	115
<i>Щербак І.Д.</i>	
Проблеми захисту прав дитини під час воєнних дій.....	118
<i>Яблоновська А.А.</i>	
Актуальні питання обмеження прав і свобод людини під час дії воєнного стану в Україні.....	122
<i>Янчук Н.Д.</i>	
Реформування правового положення людини та громадянина в світлі Лісабонського договору.....	125
<i>Яремчук В.О.</i>	
Застосування криміналістичних знань в умовах воєнного стану.....	129